

Jeden krok do zdrowego budowania - przeczytaj „Poradnik Inwestora”

data aktualizacji: 2024.04.23

Czy naturalne materiały i technologie budowlane - mające zerowy lub wręcz ujemny ślad węglowy - można zastosować na szeroką skalę przy budowie domu jednorodzinnego lub w inwestycji publicznej? Oczywiście, że tak! Jak to zrobić krok po kroku, pokazuje „Poradnik Inwestora”, pierwszy w Polsce przystępny zbiór wiedzy o materiałach i technologiach naturalnych. Jest adresowany zarówno do inwestorów indywidualnych, samorządowych, jak i deweloperów. A przede wszystkim pozwala zrozumieć, czym jest to budownictwo, z jakich rozwiązań korzysta oraz dlaczego są one warte zastosowania.

Budownictwo naturalne nie jest nowym odkryciem. Bazuje na używanych tradycyjnie materiałach - glinie, słomie, konopiach, ziemi, drewnie - pozyskiwanych lokalnie, ze środowiska otaczającego człowieka. Z tego względu wywołuje skojarzenia z architekturą dawną, skansenem, ręcznymi technikami wyrobu materiałów i wznoszenia obiektów, nieadekwatnymi do czasów obecnych. Nic bardziej mylnego. Budownictwo naturalne we współczesnym wydaniu opiera się na optymalizacji procesu budowy, prefabrykacji i produkcji materiałów o niskim śladzie węglowym, biodegradowalnych, nisko przetworzonych.

Mitem są również wątpliwości w kwestii bezpieczeństwa projektowanego i wykonywanego budynku,

zwłaszcza w zakresie spełnienia wymagań pożarowych. Drewno jest w stanie zapewnić brak rozprzestrzeniania się ognia przez przegrodę, a także osiągnięcie wymaganej klasy odporności pożarowej. Tak samo z materiałami naturalnymi, ich właściwe zastosowanie – np. otynkowanie kostek słomy tynkiem glinianym – gwarantuje spełnienie wymogów pożarowych, nawet tych dla budownictwa wielorodzinnego czy użyteczności publicznej.

Dlaczego zatem materiały naturalne nie są stosowane na szerszą skalę?

- W Polsce o istnieniu tych materiałów mało kto wie, a dobre praktyki nie są wystarczająco popularyzowane. Brakuje też regulacji prawnych. W rezultacie budownictwo naturalne znajduje zastosowanie w zasadzie jedynie w budownictwie jednorodziennym, realizowanym często przez pasjonatów - tłumaczy Wojciech Owczarzak z Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Budownictwa Naturalnego. **- Dlatego właśnie powstał projekt „Dekarbonizacja procesów budowlanych”, prowadzony przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy razem z naszym stowarzyszeniem.**

Rezultaty projektu mają pomóc polskiej branży budowlanej zbliżyć się do takich państw jak Francja, Niemcy, czy Wielka Brytania, w których są dopuszczone i opracowane normy wykonawcze, krajowe standardy budowlane oraz wykonane niezbędne ścieżki badań - i w rezultacie ten rodzaj budownictwa jest bardziej popularny i stosowany do realizacji budynków mieszkaniowych wielorodzinnych czy użyteczności publicznej.

- Jest to tym bardziej istotne, gdyż zmiany stosowanych na rynku materiałów budowlanych są nieuniknione ze względu na transformację Unii Europejskiej ku gospodarce niskoemisyjnej i zrównoważonej - tłumaczy Wojciech Owczarzak.

W „Poradniku Inwestora” można znaleźć dokładną charakterystykę naturalnych materiałów i technologii. Omówione są: strawbale (kostki słomy), hempcrete (konoplit, paździerz konopny), technologie zasypowe (np. materiały drewnopochodne, jak wełna drzewna i celuloza), ziemia i glina ubijana oraz to jak je stosować, jak zmniejszyć ślad węglowy budynku, np. przez użycie naturalnych materiałów do prac wykończeniowych.

Dodatkowo w Poradniku znajdziemy informacje o wtórnym zastosowaniu materiałów i komponentów budowlanych (reuse). Mimo, że nie opiera się ono na wykorzystaniu materiałów naturalnych, to przyczynia się do redukcji ilości odpadów budowlanych w ramach Gospodarki Obiegu Zamkniętego.

Szczegółowo opisane zostały też wykończenia naturalne, takie jak tynki gliniane i wapienne czy tadelakt i możliwość ich zastosowania również w konwencjonalnej realizacji budynków. Nawet taka drobna zmiana w typowym budownictwie pociąga za sobą dużą zmianę dla użytkowników. Materiały te nie emitują lotnych związków organicznych, czy formaldehydów, regulują wilgotność w pomieszczeniu, nadając mu przyjemny mikroklimat. Dla każdej z naturalnych technologii wskazane są obecne i przyszłe możliwości zastosowania w budownictwie indywidualnym i realizacjach deweloperskich.

Flat House, Margent Farm, Wielka Brytania - wnętrze domu z paneli drewniano-konopnych. Zdjęcie: Oskar Proctor/materiały prasowe Practice Architecture.

W Poradniku opisana jest też możliwość zastosowania materiałów naturalnych w renowacjach i termomodernizacjach. Jest to spora część rynku prac budowlanych zagospodarowana dotychczas praktycznie jedynie materiałami o dużym śladzie węglowym. Dodatkowo istotnym aspektem naturalnych technologii jest tworzenie otwartych dyfuzyjnie przegród, w których budynek „oddycha”. Budynki poddawane renowacji często były wznoszone jako otwarte dyfuzyjnie, ale niedocieplone lub nieocieplone. Zastosowanie materiałów nieoddychających niejednokrotnie pogarsza warunki wilgotnościowe budynku i sprzyja rozwojowi grzybów i pleśni. Kostki słomy czy materiały drzewne są idealną alternatywą do wykonania takich prac budowlanych.

Ponadto Poradnik zawiera wzornik projektów Gospodarki Obiegu Zamkniętego, w którym znajdziemy kilka typów projektów koncepcyjnych w różnych technologiach, zarówno dla budownictwa w skali jednorodzinnej, jak i deweloperskiej. Projekty te mogą stać się inspiracją dla inwestorów. Uświadamiają, że budownictwo naturalne nie musi odbiegać w swojej estetyce od obecnie realizowanych budynków, materiały naturalne użyte w projekcie mogą być wręcz niewidoczne dla odbiorcy, wtapiając budynek w konwencjonalne budownictwo, przy tym zachowując w pełni jego prozdrowotne i prośrodowiskowe walory. Projekty przedstawione są na rzutach, przekrojach i wizualizacjach wraz z krótkim opisem koncepcji i użytych materiałów, czy pokazaniem możliwych wariantów projektu.

Poradnik można pobrać tutaj: <https://dekarbonizacja.ios.edu.pl/poradnik/>.

Anna Zawadzka-Sobieraj

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Budownictwa Naturalnego

Materiał powstał w ramach projektu „Dekarbonizacja procesów budowlanych – wprowadzenie materiałów naturalnych o zerowym śladzie węglowym, w tym drewna, do gospodarki obiegu cyrkularnego w budownictwie”, realizowanego przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy oraz Ogólnopolskie Stowarzyszenie Budownictwa Naturalnego. Korzysta on z dofinansowania o wartości 744 951 euro otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG.

Publikacja zlecona.

Źródło: <https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/74291-jeden-krok-do-zdrowego-budowania-przeczytaj-poradnik-inwestora>